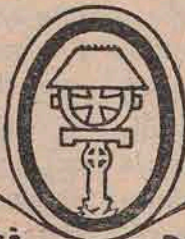

COSINZEANA

REVISTĂ ILLUSTRATĂ

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ DIRECTOR: DR. S. BORNEMISA

Anul VI. — Nr. 3.

ABONAMENTUL PE UN AN 80 LEI, PE 1/2 AN 40 LEI.
ÎN STRĂINĂTATE PE AN 160 LEI — UN EXEMPLAR 3.50.

Cluj, 10 Februarie 1922

A. S. R. Prințesa Mărioara și logodnicul Său M. S. Regele Alexandru al Jugoslaviei.

— Fotografia Julietta —

CONTESA DE NOAILLES

— GÂNDURI ȘI ÎNDEMNURI CULTURALE —

Academia belgiană a chemat printre nemuritorii săi membri pe ilustra poetă franceză, contesa de Noailles, în vinele căreia curge sânge românesc și care s'a chemat odată, în copilăria și tinereța ei, *Ana Brâncoveanu*. Născută din familia princiară a Brâncovenestilor, cari au lăsat o dungă atât de luminoasă în istoria neamului nostru, — prințesa Brâncoveanu a crescut, ca atâtea nobile odrasle românești, în atmosfera culturală a Parisului și această cultură superioară și biruitoare, a cucerit-o cu desăvârșire și pentru totdeauna. Desbrăcându-o de tot ce-i sădise românesc în suflet un șir întreg de strămoși, — Ana Brâncoveanu este poate cea mai izbitoare dovadă de ce poate o cultură superioară și un mediu strein.

Ruptă și izolată din vârtoarea vieții noastre, deși n'am putut-o păstra și cu o generositate, care ne este caracteristică rasei, am dăruit-o altora, — astăzi totuși înținem să revendicăm și noi măcar o rază din gloria, care împodobește fruntea prințesei Brâncoveanu, măritată contesa de Noailles...

Și dacă regretăm adânc în clipa aceasta, că am pierdut pentru literatura noastră distinsul ei talent, — fie-ne cel puțin permis să ne mângăiem cu gândul, că acest talent este de origine românească. Este, desigur, puțin aceasta, — pentru noi însă, cari până mai ieri-alaltăieri abia de eram cunoscuți ca o noțiune politică, este bine a o constată și a o afirma din toate puterile.

Cazul Anei Brâncoveanu, nu este doar un caz întâmplător și nici izolat. În trecutul nostru plin de furtunoase lupte pentru existență, nu odată am putut vedea ființe răsărite din rândurile noastre, ridicându-se până la cele mai înalte ierarhii sociale și culturale, în mijlocul altor popoare. Am dat civilizației și culturii universale și apărători cu arma și luptători cu condeiul. Și nume ilustre din istoria politică și litera-

turii altor popoare, ne aparțin nouă prin obârșia și prin sângele lor, începând cu Rușii și terminând cu Francezii, ca să nu amintim decât aceste două neamuri dela răsăritul și apusul Europei.

Faptul acesta constatat odată, constituie pentru noi un titlu de mândrie și de respect și denotă o superioritate a rasei noastre, într'o măsură cu mult mai mare decât cum o credem noi și cum le place altora ca s'o creadă. Mai cuprinde însă și un adevăr dureros și trist în aceeași vreme. Noi nu am avut norocul până mai ieri, ca formând un stat puternic între hotarele noastre etnice, să fi putut creia și o atmosferă de înaltă cultură și civilizație, în care să putem da a-

dăpost tuturor geniiilor eșite din mijlocul poporului nostru. Așa se explică, că multe dintre talentele pe care ni le-a dat Providința, au trebuit să se îndepărteze și să se izoleze de noi, aclimatizându-se la alții și devenind pentru aceștia valoroase elemente de cultură națională.

Dacă însă aceasta a putut ca să fie așa în trecutul nostru brăzdat adânc cu lupte, nu poate ca să fie la fel și în viitor. După ce s'a creiat unitatea politică a poporului Român, trebuie să se creieze neapărat și condițiile de muncă

culturală și de propășire generală, care să permită fiilor acestui popor. ca să desvoalte toate facultățile spirituale, chiar în mijlocul nostru, până la cel mai înalt grad și nestângenit de piedeci și lipsuri de altă natură.

Creiarea unei atmosfere de intelectualitate pură, este o condiție, pe care România tuturor Românilor trebuie s'o realizeze cât mai neîntârziat, dacă vrea ca să întărească și printr'o largă contribuție la civilizația universală, aceea ce a dobândit prin atâtea jertfe omenesti și prin atâtea sânge vărsat în numele civilizației.

Când se va crea atmosfera aceasta, nu vom mai avea poate dureroase prilejuri de a regreta, că distinse talente, ca și cel al Anei Brâncoveanu, se pierd pentru cultura noastră națională și servesc la gloria și ilustrarea literaturii și culturii altor popoare Dr. S. B.

Contesa de Noailles născută Ana Brâncoveanu, celebra poetă franceză, pe care Academia din Belgia a ales-o printre membrii săi.

Moștenitorul de tron al Angliei în Indii.

E o tradiție la curtea imperială engleză, încă de pe vremea lui E. duard, ca prințul moștenitor să viziteze, înainte de a se urca pe tronul uriașei împărății, îndepărtatele colonii, care formează bogăția și puterea Angliei. Acestei tradiții i s'a

supus și moștenitorul de azi al Angliei, pornind în călătorie spre India îndepărtată. Scopul acestei călătorii nu era însă numai acela, de a se arăta prințul milioaneilor de supuși ai regelui Marii Britanii, ci și de a duce cu sine o solie de

pace în mijlocul aceluia, care se mișcă de câțiva ani, pentru a scăpa de sub jugul stăpânului aspru și adesea fără de milă.

— Într'adevăr, astăzi India e mai agitată, decât oricând, și aceasta s'a manifestat mai ales acum cu ocazia vizitei, pe care prințul moștenitor o face prin acele ținuturi. În Bombay și în Calcuta, au fost cu ocazia sosirii lui, demonstrații și greve chiar, cari au trebuit să fie înecate cu forța. Dacă însă poporul și-a manifestat astfel nemulțumirea sa adâncă, — nu tot așa au făcut și maharadjele,

Prințul de coroană al Angliei cu ocazia vizitei sale în India, a luat parte și la o frumoasă vânătoare de tigri. Aceste vânătoare se fac călare pe elefanți și sunt adesea primejdioase. Prințul a dovedit mult curaj cu ocazia vânătoarei și aici îl vedem cum stă cu arma în mână, pândind ivirea tigrului din desișuri.

Prințul de coroană englez în mijlocul însoțitorilor săi de vânătoare și de călătorie. Tigrul, care se vede înaintea lor, este cel dintâi tigru împușcat de prinț. — Prințul este cel din mijloc.

Sosirea Prințului de coroană englez a fost călduros salutată de înalta aristocrație a Indiei, în vreme ce masele mari i-au fost ostile. Arătăm aici pe-un maharadja cu fiul său, în costumul lor național, cum au așteptat pe Prinț.

cari formează înalta aristocrație a acestei provincii. Aceștia l-au primit pe înaltul oaspe cu toate onorurile, ce se cuvin unui oaspe atât de înalt și atât de prețios. În onoarea prințului moștenitor, au aranjat sărbări pline de strălucire și vânătoare încântătoare prin desișurile pădurilor seculare, unde frăesc atâtea animale frumoase și de preț.

Prințul a fost foarte mulțumit de aceste distracții și cu ocazia unei astfel de vânătoare, s'au ucis vre-o cinsprezece tigri frumoși.

Aceste vânătoare se fac călare pe elefanți și ele sunt adesea împreu-

nare cu multe primejdii, prințul însă, se spune, că s'a purtat foarte brav și cel dintâi tîgru a fost doborât la pămînt de arma lui.

Printre multele cadouri, pe cari

maharadjele le-au făcut prințului moștenitor, este și o splendidă colecție de animale sălbatice vii, cari vor împodobi în viitor, fără îndoială grădina zoologică a Londrei.

Cronica științifică.

Știința și industria de după războiu.

Războaiele mari, pe lângă efectele lor dezastruoase, mai produc și o activitate febrilă pentru a pune știința și aplicațiile ei: ingineria, în serviciul tacticii și a strategiei. Știința, aceasta cointesantă a activității omenești, se pleacă deocamdată, imperativului riguros al strategului, dar trecând furtuna, rezultatele obținute nu se pierd, știința emancipându-se de sub jugul strategului, rezultatele obținute le pune în serviciul propășirii și bunăstării omenești.

La cele mai vechi popoare, să începem de pildă cu vechii Egipteni, vedem preoții templelor, atunci și sacerdoții ai științei, edificând întărituri, construind drumuri pentru armate, executând canalizări. Egiptologii de astăzi ne povestesc multe exemple ale acestei activități. Despre Grecii cei vechi și în special despre Romani, știm, că aveau deja mașinării dezvoltate și destul de bine construite din punct de vedere strategic: Romanii ne-au lăsat și tratate

științifice asupra acestei inginerii strategice. Acei puțini savanți cari s'au ocupat cu Istoria tehnice, de multe ori au atras atenția asupra repercursei ce o avea și în anticitate războiul asupra propășirii industriei și științei de atunci, și ne-au demonstrat și un paralelism destul de strâns între războiu și industrie de o parte, războiu și știință de altă parte.

Să lăsăm însă la o parte anticipata și să ne apropiem de timpurile mai noi.

Invenția prafului de pușcă la sfârșitul evului mediu, aservirea acestuia din partea strategiei, ne creiază, încetul cu încetul, balistica de astăzi, și prin aceasta fizica și mecanica primesc un imbold puternic; probleme noi se pun. Renumitul matematician Euler înșuși, lăsând la o parte speculațiile sale abstracte, se vede necesitat, să se ocupe în special cu problema balisticii esterne, va să zică cu forma curbei ce o descrie proiectilul lansat din teava de pușcă. Dar problema nici el nu o rezolvă pe de-a întregul; aci intervine rezistența aerului, una din cele mai grele probleme a fizicii și ingineriei de astăzi. Germanii, ca să își ajungă scopul cu tunul lor „Dicke Bertha“, institue comisii

Papa Benedict al XV, mort în zilele trecute. Moa sa a lăsat unanime regrete, fiind iubit de toată lumea pentru intensiva propagandă pe care a făcut-o pentru încetarea războiului și încheierea păcii.

științifice în timpul războiului mondial, pentru a studia în mod experimental rezistența ce o pune aerul unui corp lansat cu o viteză oarecare. Constructorii de aeroplane de altă parte, cer și ei imperios o cunoștință mai profundată a acestui fenomen și atunci iată ce vedem în decursul războiului mondial: Guvernele franceze, engleze și germane, fac un pas și mai mare înainte, și pun bază laboratorilor aerodinamice, unde studiază problema atât de dificilă a rezistenței aerului. Rezultatele obținute în mare parte, se pun în serviciul aviației, care astăzi dispune de atâtea date experimentate, încât poate să construiască avioanele de transport, cari cu celeritate mare vor face azi-mâne cursa între diferitele centre ale lumii. Alte rezultate ale acestor cercetări relativ la rezistența proiectilelor, stau însă bine adăpostite în sertarele ministeriilor de războiu, sau ale diferitelor state majore, pentru a servi cândva ca bază pentru construirea unor noi forme de proiectile, ce vor avea un rol în războaiele ce vor urma.

Dar nici teoreticienii nu au stat

O familie regală fericită: M. S. Regele Ferdinand I și iubita noastră Regină Maria, cu frumoasele noastre Prințese alături de aleșii inimii lor. La dreapta, înaintea M. S. Reginei este A. S. R. Prințesa Ileana, care ca mâine va pleca deasemenea spre careva țară, ca să împodobească tronul și să-i facă fericit domnitorul.

liniștiți la o parte. O mulțime de lucrări de mare valoare, s'au publicat asupra rezistenței aerului, și mult puțin ne-am clarificat asupra acestui fenomen complicat. Multe lucruri se țin și astăzi în secret. Academia din Berlin nici astăzi nu a publicat toate memoriile relativ la rezistența aerului.

Dar în definitiv, în urma războiului, putem spune că, în general,

Flori din Australia ajunse proaspete în Anglia. Cu ocazia înmărmării soldatului necunoscut al Angliei, Australia a ținut, ca să trimită câteva flori pentru mormântul eroului și pentru a face acest lucru nu s'a mulțumit, ca să dea delegaților săi ordin, să cumpere florile din Anglia, ci le-a trimis de-acasă. Ca florile să nu ajungă vestejite peste atâtea mări, — ele au fost puse într'un bloc de gheață de vre-o 300 kgf. și când delegația a ajuns în Londra, gheața a fost pusă la căldură și topindu-se, florile au rămas proaspete, cum fuseseră la culegere.

Cel mai bătrân om din lume, de 134 ani. El este un Indian din Minnesota și răspunde la numele de Kahe-Nah-Gway-Weme, — dar mai cunoscut e sub numele de „Wrinkled Meat” (Carnea zbârcită), după cum îl numesc toți turiștii, care trec prin acele locuri și-l cercetează. Exactitatea vârstei lui nu este, bine înțeles, perfect justificată, neavând act de naștere, însă toate semnele fac probabilă această vârstă.

tehnica aerodinamică a făcut progrese enorme, progrese de cari ne vom bucura toți cu timpul.

O altă problemă! Chestia explozibilelor. Când vorbești de explozibile, vorbești și de chestia Nitrogenului, ce este o parte constitutivă a acestor materii. În decursul războiului eră vorbă de materiile prime, cari se pot servi cu acest nitrogen. Statele beligerante nu erau în situația de a-și procura totdeauna aceste materii. Nitrogen se află mult în aer. Procedeele de înaintea războiului, pentru a fixa acest Nitrogen al aerului, în forma unei materii oarecare, au fost studiate în mod mai aprofundat, și astăzi, cu ajutorul scânteei electrice și a arcului electric, producem materia aceea primă, ce ne servește la fabricarea explozibilelor. Și alte procedee nu numai electrice, s'au dezvoltat în decursul războiului

lui pentru a fixa acest Nitrogen. Și după război, oare cine va trage cel mai mult folos din aceste rezultate?

— Va fi pacinicul agricultor, care să servește de nitrogenul astfel fixat, pentru îngrășarea solului, și vom fi noi, cari ne alimentăm din activitatea lui.

Imbunătățirile ce s'au adus materialelor din cari se fabrică țevile tunurilor, cu dorința ca acelea să fie rezistente și ușoare, — se folosesc astăzi pentru a construi automobile, biciclete și aeroplane robuste.

În cele de mai sus, am vorbit ca exemplu — și în liniamente foarte generale, numai de cercetările științifice relativ la problemele balistice, și am arătat repercusiile folositoare în nevoile vieții practice.

Voi aduce acum un alt exemplu. E vorba de dezvoltarea telegrafiei

și telefoniei cu fir și fără fir. În decursul războiului, Puterile centrale erau total izolate de neutrali. S'a impus în mod urgent dezvoltarea stațiilor fără fir. Germania se adresează laboratorilor științifice, și în scurt timp stațiunea de telegrafie fără fir din Nauen, își mărește raza de activitate. Franța aci dete recordul. Noi metode pentru a produce oscilațiuni de înaltă frecvență se creiază, și aci, după războiu, se face o rețea de telegrafie fără fir, pe întreg continentul. Rezultatele obținute în decursul războiului pe terenul telegrafiei fără fir, întrec rezultatele obținute în decursul celor zece ani de înaintea războiului.

Operațiile strategice în decursul

războiului pretindeau o organizație nouă și perfectă a telegrafiei și telefoniei cu fir pe distanțe mari. Comandamentul german avea lipsă de o continuă legătură permanentă telegrafo-telefonică între diferitele armate cari operau în Belgia, în Franța, în Rusia, în România și în Balcani.

Tot laboratorii științifice au fost acelea, cari au rezolvit problema, — și astăzi după războiu, suntem în situație de a întreține o convorbire telegrafică între Berlin—Paris, sau Berlin—București, ba ar fi posibil și o convorbire între Paris—București cu ajutorul tuburilor catodice cari se intercalează în linie, și cari au fost perfecționate în decursul războiului.

Ar trebui să amintesc — dar spațiul nu îmi permite — progresele chemiei în timpul războiului.

Dar mă opresc la aceste câteva exemple. Să nu creadă însă cineva că am scris cele de mai sus ca să preamăresc războaiele. O nu! Războiul mondial ne-a invederat primădată faptul, ca Statul, dacă vrea și dacă încurajează cercetările științifice, atunci toată obștea îi este recunoscătoare pentru rezultatele obținute. Dar încurajarea aceasta este și o jertfă pentru stat. Și o jertfă mare, care însă trebuie adusă pentru binele obștesc.

Augustin Maior, prof. universitar.

— o □ o —

La trei sute de ani dela nașterea lui Molière.

Franța a sărbătorit nu de mult anul al 300-lea de când a văzut lumina zilei cel mai reprezentativ dintre scriitorii săi, *Jean Baptiste Poquelin* zis *Molière*.

Solemnitatea desfășurată cu acest prilej, a fost în adevăr demnă și de față și de marele ei fiu și ecoul ei a străbătut întreg rotogolul, făcând să se vorbească și să se scrie pretutindeni asupra vieții și operei marelui scriitor. La noi dl Nicolae Iorga a ținut un discurs festiv la o ședință a Academiei și cu acest prilej a vorbit de traducătorii români ai scrisului lui Molière. Discursul dlui Iorga a fost un prețios adaos la cunoștințele noastre de istorie literară, pentru care publicul înșelegător îi este adânc mulțumitor.

Dintre ceremonioasele sărbătoriri ale lui Molière, cea mai splendidă a fost fără îndoială aceea aranjată de către

Academia franceză din Paris. Toată opera dramatică a marelui scriitor a fost trecută în defilare și toate personagiile din piesele lui au fost aduse pe scenă, reprezentate prin artiști societari și pensionari ai Comediei.

Pentru cetitorii noștri amintim, că Molière n'a fost numai un mare scriitor de piese pentru teatru, ci și un excelent actor în aceeași vreme. O mulțime din

rolurile pieselor scrise de el, le-a jucat în persoană și cu succese splendide. Amic al regelui Ludovic al XIV-lea al Franței, Molière a făcut foarte mult pentru teatru și este poate cel mai mare scriitor de comedii în literatura universală. Piesele lui se joacă și astăzi și sunt ascultate cu aceeași plăcere, ca acu's 300 de ani, când au fost așternute pe hârtie.

Molière a scris în total 30 de piese, dintre cari 14 le-a făcut în versuri. Cele mai renumite dintre acestea sunt: „*Misanthropul*“, „*Avarul*“, „*Tartuffe*“ și „*Femeile savante*“. Acestea sunt totodată și ultimele lui creațiuni, după care urmează numai „*Bolnavul închipuit*“.

Sfârșitul lui Molière a fost tragic, ca atâtor genii. După ce a jucat seara rolul său din piesa „*Bolnavul închipuit*“ s'a îmbolnăvit în adevăr și în aceeași noapte și-a dat sufletul. Aceasta a fost în anul 1673, Febr. 17

Molière, celebrul scriitor francez, dela nașterea căruia s'au împlinit 300 ani.

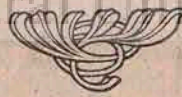
Imperialismul comercial al Angliei.

Priviți linia albă de pe harta, ce o dăm aci și micile stegulețe din Galași, Rusciuc, Belgrad, Budapesta, Viena, Linz, Passau, etc. și veți ghici, de sigur, dela cea dintâi privire, ce însemnează ele. Linia albă formează uriașa cale de navigație comercială a Dunării, care, legată printr'un canal de Main și de Rin formează un puternic drum comercial, care străbate toată Europa de mijloc, dela Canalul Mânecii și până la Marea Neagră. Aceste fluvii internaționalizate în urma tratatului de pace, sunt astăzi căile de transport a mărfurilor engleze spre Orient și stegulețele nu reprezintă altceva, decât debușeurile flotei comerciale a Mării Britanii.

După ce a fost stăpână peste șapte mări, Marea Britanie a ajuns azi și în stăpânirea mării celei de a opta, care este Dunărea internaționalizată. Aceasta într'adevăr așa cum este ea astăzi, nu e decât tot o mare engleză. O puternică societate de navigație dunăreană engleză, înființată în anul 1920, a cum-

părat toate acțiunile dela „Süddeutsche Damfschiffahrts Gesellschaft“, apoi 25.000 acțiuni dela „Donau-Damfschiffahrts Gesellschaft“ și jumătate din acțiunile companiei de navigație maritimă și fluvială maghiară. Acu-s câteva luni a fost apoi creată și o societate de navigație anglo-română, ca puterea comercială a Angliei să devină în adevăr cea mai puternică și aproape singura stăpână a Dunării.

Aceasta este o clară dovadă a poliției comerciale engleze, care nu se dă înapoi dela nici o jertfă pentru a-și întinde puterea și capitalul ei în toate părțile lumii, de unde poate trage beneficii. Așa cum se vede și din harta ce-o dăm, — imperialismul comercial al Angliei este azi o realitate și la noi. Aceasta este încă una din urmările grozavului războiu, care a zdruncinat din temelie puterea Germaniei și mult va trebui această țară să lucreze și să lupte, pentru a putea recâștiga măcar ceva din ce a pierdut.

Ascensiunea muntelui Everest, despre care am scris în nr. 1 al revistei noastre, se face în condiții foarte grele. Ilustrația noastră arată pe 3 din membrii expediției engleze tocmai în urcarea lor spre un colț înalt, acoperit tot de zăpadă — Ultima etapă a ascensiunii acestea se va străbate în primăvară, când expediția va porni din nou la drum, pentru a încoronă cu succes ostenelele de până acum.

DIARI DE SEAMĂ

„Robirea sufletului“,

povestiri de Ion Agârbiceanu.

O nouă carte a marelui prozator ardelean Ion Agârbiceanu, este totdeauna un prilej de apreciere a unui talent de-o rară fecunditate. De peste cincisprezece ani în literatură și la al nu știu câteleva volum, Ion Agârbiceanu de câte ori scoate o carte nouă, cucerește totdeauna și este mereu nou. Condeiful lui așterne pe hârtie totdeauna alte și alte subiecte, în toate însă tratează de predilecție același suflet omenesc, care este la fiecare om altul. Cunoșcător profund al acestui suflet, când acesta apucă sub condeiful lui Ion Agârbiceanu, el prinde viață, trăește și se desvălește, ori cât ar fi de tainic, până în cele mai tainuite cute ale lui. Și cum nimic nu-i mai atrăgător de cât studiile de psihologie, și povestirile lui Ion Agârbiceanu sunt atrăgătoare, și cetitorul prins odată de vraja unei povestiri, nu mai lasă cartea din mână până nu trece peste toate filele ei, până nu cercetează și nu adâncește povestea fiecărui suflet, zugrăvit cu atâta măiestrie, cu atâta claritate și cu atâta artă!

Sub acest raport, ultima carte a marelui nostru prozator, este parecă mai închiegată și mai fermecătoare decât ori care alta. Din fiecare povestire cuprinsă în „Robirea sufletului“ se degajează în mod firesc și cu o claritate uimitoare și câte-o învățătură, și creerul, după lectura fiecărei pieșe, se simte mânat în chip forțat să adâncească și să mediteze puternic asupra celor cetite. Este imposibil de pildă a nu face reflecții de natură socială, după ce ai terminat de cetit „Vanitas“, „Făcătorul de minuni“ ori „Flașneta“, dupăcum imposibil este a nu gândi la tăria, caritatea și curățenia inimii, terminând de cetit „Diadema“, „Robirea sufletului“ ori „Floarea de vară“.

Sub această privire, povestirile lui Ion Agârbiceanu sunt profund tendențioase și-ți fac impresia că, zmulse din vârtejul vieții, ele au fost așternute pe hârtie cu îndoitul scop: de-a instrui și de-a biciui în aceeași vreme. Și, cu toate acestea, aceste povestiri sunt cea mai curată artă și nici un cuvânt nu lasă să zărești vre-o tendință oarecare a scriitorului. În tot cursul lecturii, sufletul este lăgănat de o frază dulce și rotundă,

de expresii vioaie și clare, și de-o tehnică dusă la perfecție, care desvoaltă natural și fără de nici o lacună o acțiune bogată, încheind-o la timp și dându-i un desnodământ dintre cele mai firești.

„Robirea sufletului“ este o carte pe care am dori s'o punem în mâna fiecărui Român și de aceea nu putem încheia această scurtă dare de seamă fără un călduros îndemn, ca ea să fie cumpărată de către toți câți citesc aceste șire. S. B.

O revistă pentru copiii și tineretul nostru.

Un pedagog, institutor român din Ardeal, îmi povestea odată despre marea lipsă ce o ducem în privința lecturii potrivite pentru tinerime.

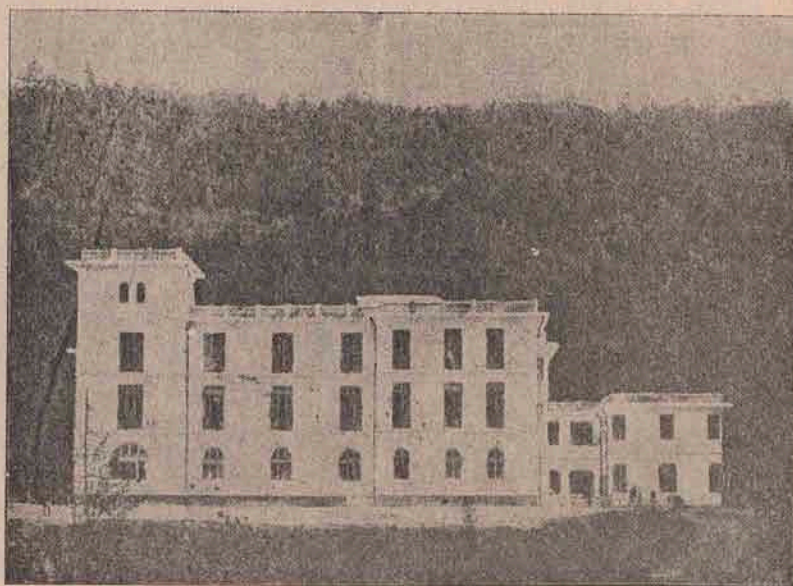
„Ceeace ne trebuie“, zicea pedagogul, „este o literatură, care să aibă calități literare, pe lângă cele pedagogice. Nu este de ajuns ca să ai dragoste față de cetitorii tăi cei mici, nu te poți da împăcat cu gândul: tendința din opera cetită este bună; este vorba ca bunătatea aceasta să fie învieșmântată într'o formă acceptabilă, pentru ca astfel să ajungă în visteria sufletului unui copil. În loc de teorie am să-ți povestesc un caz concret: de câte zeci și sute de ori n'am cetit noi, institutorii, povestiri morale copiilor în școală?! Tonalitatea „Rozei de Tanenburg“ sau a „Ouălor de Paști“ din colecția Răureanu. Să mă ierte Dzeu — dar prea se vede cale de o poștă

că autorul subliniază morala de zece ori. Nu mă mir dacă elevul simțește instinctiv aceasta și — aleargă să citească altceva, pe sub ascuns. Am cetit însă odată elevilor mei o schiță de Brătescu Voinești. Câteva pagini, dar ce pagini! Povestea unei priveghetori care moare, după ce înghițise din greșală nada unei undițe. Simplu, fără de zorzoane de stil — dar simțit de un artist, de un scriitor adevărat, binecuvântat de Dzeu! Cu câtă bucurie sufletească n'au ascultat elevii și cât am fost și eu de pătruns de frumusețea operei. Când am terminat, ne erau la toți ochii înlăcrămați — da, da, și mic, nu mi-e rușine să o spun. Domnise în clasă spiritul unui om, care te nobilează, care vrea să-ți insuffle o milă sfântă față de ce este gingaș, îndemnându-te să iubești frumosul“...

Gândurile acestea ne-au venit în minte răsfoind numărul întâi al revistei „Lumea Copiilor“, apărut de sărbătorile Crăciunului. O revistă cum n'am avut alta, ca execuție tipografică și ca material literar. Aici planează spiritul schiței lui Brătescu Voinești — scriitori de seamă și-au dat întâlnire cu desenatori artiști și vreau să oferă tineretului material ales. Să nu fie familie românească, în care să nu se citească din partea tinerimei „Lumea Copiilor“.

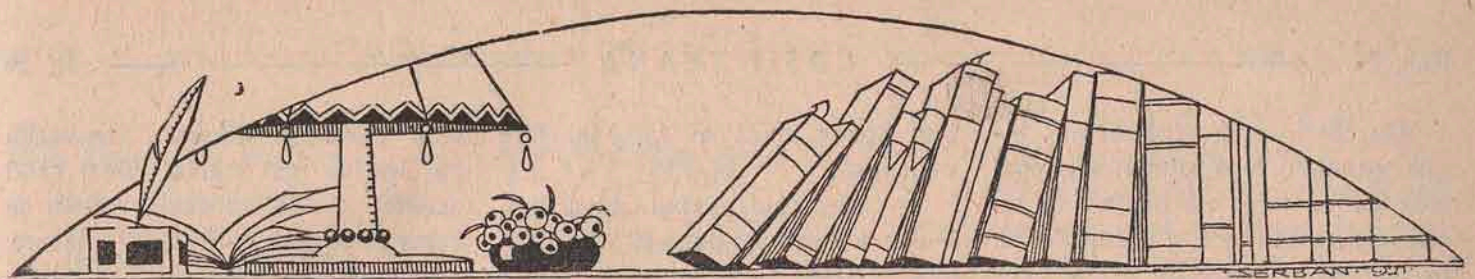
Apare săptămânal, la București. Adm.: Str. Câmpineanu, 40., abonamentul 100 lei la an. H. P. P.

o □ o

Serul doctorului Puțoreanu, despre care se afirmă, că vindecă tuberculoza, a stărnit o vâlvă nemai pomenită în opinia publică și printre ceilalți doctori ai țării. Unii îl combat, iar alții îl susțin cu înverșunare. Noi arătăm aci sanatorul său dela Olănești, unde doctorul Puțoreanu probează serul și primește boțnavii.

PAGINI LITERARE

Picioarul de lemn.

ION AGÂRBICEANU — 2 —

I.

După cearta cu soacră-să, Stana trecu în casa dinainte, aprinsă ca o flacără. Ce viperă bătrâna asta! Cum i-a secătuit viața de-un an încoace! Vecinic pe urmele sale, vecinic știind despre toate faptele sale! De unde a și putut afla că se certase cu Vuța Surdului, că s'au luat de păr și s'au palmuit? Toate acesta abia s'au petrecut de trei ceasuri, în casă la Anica Lungului, unde se adună, de obicei, la povești câteva pretine bune. Cine să-i fi spus bătrânei?

Și, de-odată, Stana se opri cu gândul la ticăloasa aceea de Vuța Surdului. Cum a scos-o azi din fire, spălătura! Cine a adus-o la Anica? A mai văzut-o cineva vr'odată acolo? Nime! „O roade la inimă că i-am luat pe *filăru*“, zise ea cu glas tare. Dar își aduse aminte că vipera-i dincolo, asemenea și copilul, și se sili să se gândească încet, deși îi venia mereu să izbucnească.

„De când i l-am luat, de-un an, — își zise ea, umblă ca o cățea hămesită pe uliță și mă latră la tot satul. Mă latră și mă pândește să mă muște. Știu eu! De când mă pândește! Dar' o s'o fac să-și adune măselele. Scândura! Că-i numai cât o scândură, și tot spune că eu i-am luat pe *filăru*! Dar ce să-i fi plăcut în ea? Oase goale? Să-i fie rușine că, așa cum e, mai umblă după dragoste. Să sară la om! Auzi, să sară ea o sălbăticiune! Dar numai în ghiare mai are putere“. Stana își duse iarăș mâna și-și pipăi obrazul stâng. Aici a vrut s'o ghiare, dar a

avut noroc că i-a prins mâna repede.

Stana scuipe cu greață în laturi, ca un bărbat.

„Că i-am mâncat fericirea și partea ei de bine! Auzi dumneata! Dar i-am luat bărbatul, pe neteflele cela ce se 'mpletește din picioarele lui de cocostârc? *Filăru* e bărbatul ei, a Vuții Surdului? Doar poate ea crede că omul acesta tinăr, care e domn și în slujba împăratului, să iubească pe-așa o pocitanie, care nu-i destul că-i slută, dar mai miroasă de-o poștă a să-răcié?“

Nu, Stana nu i-a furat nimic! Adevărul e cu totul altul. Adevărul e că *Filăru* umblase după Stana de mult, de când venise în sat, doi ani înainte de războiu, dar ea nu l-a luat în samă, n'a cutezat să-i asculte vorbele. *Filăru* numai pe ea a iubit-o decând a venit în sat, — de câte-ori nu i-a spus de-un an încoace? A mai vorbit din când în când cu vr'o femeie, așa din trecere de vreme, și ele, nebunele, au crezut. Cobeia asta de Vuța, a crezut și ea! Și uite că umblă să se răzbune! Și pe cine? Tocmai pe ea, pe Stana, care o poate sorbi într'o lingură de apă!

Nevasta trântită în păcel, în întunerecul odăii, se frământă și nu putea să se liniștească. Se simțea grozav de rușinată că, între pretenele ei, Vuța asta i-a sărit la cap și-a despletit-o, până când ea abia avu vreme să-și ridice brațul.

Adevărat că pe urmă a snopit-o rău și a zdrobit-o în uliță, dar ce folos, pretenele ei au fost martore la scărmaneală, iar ticăloasa aceea după ce a eșit în drum, a început să țipe, și cum eră Duminecă, și

ulița plină de femei, a strâns satul în jurul ei.

Eră un an încheiat de când Stana călcă cu stângul. Eră ea cam lumeață din firea ei, dar Andrei, până fusese acasă, o supraveghia de aproape, după-ce, chiar dela început, îi trase câteva părueți să le pomească cât va trăi, și nu pentru nu știu ce lucru, numai fiindcă o aflase glumind, aprinsă ca focul, cu nește flăcăi. Dar Andrei eră de credință că paza bună trece primejdia rea; îi cunoscă firea, dar știu că, cu bună chibzuială, și-o poate păstră femeie cinstită.

Așa că *Filăru* cercă în zadar să se apropie de Stana, câtă vremea la cinstea casei străjuia Andrei. Dar umblă zadarnic după femeie chiar și în anul cel dintâi de război. Stana își zicea că, în orice zi, îi poate sosi bărbatul. Dar în vremea asta, dacă nu-l ascultă pe *Filăru*, se împretini cu nește femei mai zburdalnice, mai setoase de viață, ai căror bărbați erau duși în război. Eră sătoasă și ea de viață, și femeile acelea îi ajutară, zi de zi, să se obicinuiască pe cărările lor.

Ceata aceea de trei-patru femei la început, se mări mereu și ajunse cuib de stricăciune pentru sat. Iși aduceau beătură și-și petreceau, cântând și urlând adeseori. Eră tovarășia aceea de femei, pe care le puteai afla aproape pretutindenea în vremea războiului, și despre cari, pe sate, ieșise cântecul:

— Vie badea ori nu vie
Numai plata să se știe
Plata din cancelărie.

În tovarășia acestor femei alese drumul care o duse, de un an, în brațele *Filăruului*. Cum nu mai căpătă nici o știre dela Andrei, începă să nu se mai simtă supraveghiată, și căderea îi fu mai ușoară.

Cu cât treceau săptămânile, lunile, patima o legă tot mai tare, mai ales că se fereă ca de foc, să nu afle soacră-sa nimic din cărările ei. În restimpuri depărtate o mai zguduiă un fior de groază: dacă s'ar întoarce Andrei! Dar cum lunile treceau fără nici o știre dela bărbat, Stana nu mai dădu atâta preț pe măsurile ce le luă înainte pentru ca soacră-sa să nu afle nimic. De altfel se încredință în grabă, că se ferise de-a geaba: bătrâna simți din bună vreme. Din privirile ei, din vorbe cu înțeles aruncate în fiecare zi, din grija ce-o avea bătrâna s'o acopere înaintea copilului, când lipseă mai mult de-acasă, Stana înțelese, că soacră-sa îi știă potecile și că-i poartă sâmbetele.

La vr'o patru luni după-ce se încurcă cu *Filăru*, Stana, ne mai putând suferi înțepăturile veninoase ale bătrânii, într'o seară, când băiatul încă nu venise cu vacile, o luă de piept, o zgudui, și începui să țipe:

— De ce nu-mi dai pace? Ce ai dumneata cu cărările mele? Îți mănânc averea? N'aveți cu ce vă îmbrăcă? N'ai ce mânca? Ce-ți stric eu să mă dujmănești așa?

Bătrâna îi răspunse scurt, credea că răspunzându-i așa, îi va tăia Stanei pofta de ceartă. Zise: — Pe mine mă poți lua de piept, la mine poți strigă. Dar va fi cine să te ia și pe tine de piept, numai de-ar veni odată acasă!

Dar Stana, aducându-și aminte de păruiala ce i-a tras'o Andrei atunci, de mult, când o aflase hărâindu-se, aprinsă ca o flacăra, cu nește flăcăi, și simțind din nou umilirea de atunci, — bărbatul o imblătise înaintea bătrânei, — se învineți de mânie.

— Știu că dumneata ai fi gata să-i spui tot, zise ea cu furie. „De mult mă dujmănești dumneata!“

— Eu? De loc! Dar e datoria mea să-i spun. Datoria ta eră și este, să nu-i batjocurești casa, să nu ajungi în rând cu zdrențele satului. M'ar bate Dumnezeu dacă nu

i-aș spune, dacă ai rămâneă fără pedeapsă.

— Să-i spui numai, că ai cui! Du-te, aleargă și spune-i!“ Și, aieptată de Stana, bătrâna se lovi de-un dulap, de pe care căzu o sticlă cu oțet și se sparse pe podele.

— O să pomenești tu asta! zise soacra cu scârbă, aplecându-se, crezând că mai poate scoate ceva din hârburile acele.

De-atunci aproape nu eră zi fără sfadă între soacră și noru-sa. Bătrâna Marina, mama lui Andrei, ar fi dorit din toată inima, s-o oprească pe femeie din calea pierzării. Știă că Andrei trăise destul de bine cu ea, și că pentru el ar fi o adevărată nenorocire să-și afle casa stricată, când se va întoarce din războiu. Se gândea mai ales la copil, care nu știă și nu trebuiă să știe nimic. Căzută odată, bătrâna credea că va putea-o mântui, va putea-o hotărî să-l lase pe ticălosul acela de jandarm, care se plimba prin satul pustiu de bărbați, ca un împărat și-și batea joc de casele oamenilor. De aceea Marina o luă și cu răul și cu buna. Cercă s'o încredințeze că de-și va vedeă iar de cinstea casei, Andrei nu va ști nimic; dar să se oprească din drumul pierzării până nu-i prea târziu, până nu va ajunge pe gura satului.

Când o luă cu buna, Stana tăcea înbufnată, aruncându-i printre gene priviri întunecate. Simțea că bătrâna avea dreptate, dar știă că nu se mai poate desface de legăturile păcatului, tot mai tari, din zi în zi. Și la gândul tot mai stăruitor, tot mai ușurător, că Andrei nu se va mai întoarce din războiu, ea se simțea mai mângăiată, mai desvinovățită de ceea ce făcea. Cum? Să-și treacă ea tinerețele, zilele cele mai frumoase, într'o zadarnică așteptare? Nu eră adevărat ce spuneau femeile acelea cu care ea se întâlnea, că trebuie să ne bucurăm de viață, că nu noi am făcut războiul?

Dela o vreme Stana nu mai putea răbdă sfaturile bătrânei când o luă cu buna; cât ce-și deschidea soacră-sa gura, se învârtea într'un căl-

căiu și-o lăsă singură. De vorbă cu Marina mai stătea numai când aceasta o luă cu răul. Atunci se certă cu patimă, c'un fel de plăcere, bătându-și joc de soacră-sa.

Așa trăise Stana de-un an încheiat. În vremea din urmă Andrei nu-i mai venia în minte decât rar, ca o amintire spălăcită, ca un nume gol. De pe partea ei, gospodăria lui Andrei s'ar fi putut risipi în cele patru vânturi. Dar bunica și Ionică veghiau și se străduiau a o țineă în bună rânduială. Aproape toate lucrările în legătură cu economia lor, le puneau la cale bunica și nepotul, care, din zi în zi, se simțea tot mai bărbat, văzând de cât razim este la casă.

Stana lipseă tot mai mult de-acasă și ajunsese în urmă să nu se mai rușineze înaintea oamenilor de legăturile sale cu Filăru.

Astăzi chiar, după bătaia aceea cu Vuța Surdului, ea trecu printre pâlcurile de femei care vorbeau despre ea, și în văzul tuturor, se duse la Filăru. Nu eși dela el până când acesta nu-i făgădui că ori-unde o va întâlni pe Vuța Surdului, îi va trage două palme.

Și după rușinea ce-o păți peste zi, să se trezească acum, ca din senin, cu scrisoarea lui Andrei! Și câtă îndrăzneală i-a dat această scrisoare bătrânei! Cum a sărit cu gura la ea, îndată ce Ionică ieșise în curtel! Nu mai erau rugăminți, nu mai erau sfaturi, eră o amenințare hotărâtă: „Să se întoarcă numai Andrei și știe ea bine că nu le va mai face casa de rușine“.

Nici vorbă nu mai putea fi că soacră-sa va tănui faptele sale!

(Va urma).

Cântec de Mai.

Luna-și pleacă fruntea albă
Peste-un nor întârziat —
Bobocii din grădină

S'au culcat.

La castelul din pădure
Drumu-i plin de bălării,
Parcurile plâng sihastre

Și pustii.

S'a pierdut demult în noapte
Plânsul unui călător, —
Visuri dulci din cêruri dalbe

Se cobor.

Doarme vântu 'n colb de stele
Legănat în sfânt alint —
Nuferii adorm pe lacuri

De argint.

Dorm și apele la moară
Inecate 'n zbuciumări,
Numai teii-și lasă floarea

Pe cărări...

IUSTIN ILIEȘIU.

— o □ o —

Cântec.

Ninge ca 'n povești... în zare
s'aud clopotele rar

Și-mi revine 'n suflet tainic
o melancolie iar...

Nu gândind la idealuri
și la visuri ce-am pierdut,

Nici torcând în suflet firul
dorurilor din trecut, —

Dar privind cum se distramă
tortul fulgilor de nea,

M'am gândit, cum mi-or mai ninge
astăzi-mâini și fruntea mea.

T. MUREȘAN.

— o □ o —

Invins.

Pe ferm stau pescari
Privind în spre larguri
Cum piere 'n amurg
Un stol de catarguri.

Un vuet adânc
Vestește furtuna;
In condruri de nori
Se 'ntunecă luna...

Uitându-mă 'nvins
La ea, cum se 'nclină,
Pe-a gândului rug
Mi-aprinde lumină.

Cu palidu-i nimb
Aminte mi-aduse
De-un chip îndrăgît
In vremuri apuse.

G. TUTOVEANU.

TOPORUL

— POVESTE CU TÂLC —
de ION DRAGOSLAV

„A fost o vreme — așa îmi spuse cineva într'o zi — când toporul de azi nu eră cunoscut. Oamenii își făceau treburile cu ce puteau; răchiți scorburoase, uscături de prin păduri — una alta — iar codrii trăiau în liniște, în vreme ce arborii creșteau cât țî-s foișoarele de foc, ba și mai înalți, chiar unii groși să nu-i poată cuprinde cinci șase oameni, și picau de bătrânețe.

Oamenii din pricina asta, duceau mare jînd, că, vezi d-ta, ar fi voit și ei să-și facă o casă mai arătoasă, un acoperiș mai cum se cade; ar fi vrut să-și facă dâșii multe, da' dacă nu cunoșteau o unealtă mai tăioasă, se mulțameau și cu lucruri necioplite, vorba ceea: „din teie și din curmeie.“

Și a trecut vreme — cât a fi trecut — și, iată că, într'o zi, un om o pornește la pădure să-și aducă o sarcină de găteje uscate pentru foc. Cum mergea el așa, numai ce se împiedecă de ceva tare. Când se uită, o bucată de fier, ascuțită și lată de-oparte și de alta, ce se subțiea cu un gât și care se sfârșea cu un fel de ureche de unde puteai să apuci și cu mâna.

„Maă, făcū omul, da ce-o hi și asta?“

Se mai uită el la ciudățenia de lucru, o mai sucește, dă cu mâna pe ascuțis, vede că mai să-i taie degetul cel gros cu care încercă așcuțisul.

„Măi, se minună dânsul, de ascuțit e ascuțit, — ar tăia și mâna, ba, ice are și o ureche ca la haltagul meu de *chiatră* cu care mă apăr la tâmplări; par'că ar hi numai să-i pui coadă și să dai...“

„Ce te uiți, îi tăia gândurile deodată unealta, eu sunt toporul...“

Ai auzit de topor?

— Nu!

— Pune-i coadă și dă, că eu tai ca și briciul.

— Topor îți zice? îi dă omul: Apoi, hai, bădică, că eu cu tine am să fac treabă. De când jînduiesc eu după asemenea comoară, că, iacă, eu șed în o casă ca vai de lumē, și apoi, m-am săturat arzând tot găteje și legând teie de curmeie.

„Apoi doară, îi taie vorba toporul, de ce țî-am eșit și eu în cale, să nu se mai lăfaiască cei copaci că nu le vine nimenea de hac; că dâșii îs grozavi, că nu-i poate nimenea atinge, și nu numai atâta, da să vezi între oameni ce minune avem să facem noi.

Și, așa, omul luând unealta, se duse la pădure, unde după povața toporului, îi puse o coadă dreaptă și bună.

„Lovește cel dintăiu copac! — îl povățul toporul.

Copacii însă, când auziră că a venit un om cu o unealtă să deie în ei, o și porniră într'un râset hohotitor de batjocură și nu se stâmpără decât atunci, când văzură că lucrul e în tot adevărul lui.

„Valeu! răcni un plop în rădăcina căruia se înfipse cu putere toporul.

— Nu-i mai da toporul! Nu-i mai da toporul! fluturată sgomotos copacii din frunze.

Vroi omul să scoată toporul, dar pace!

— Plopule dă-mi toporul! — i-a poruncit omul.

— Nu țî-l dau! — i-a răspuns plopul. — „De ce ai dat în mine?“...

— Plopule dă-mi toporul!

— Ba să-ți pui pofta 'n cui!..“

— „Ba să-ți pui pofta 'n cui!“

i-au răspuns toți copacii în un foșnet ascuțit de frunze.

— Nu mi-l dai? lasă!, i-a spus omul.

— Du-te la foc, l-a povățuit toporul, să vie să ardă plopul. Spune-i focului, că te-am trimes eu, toporul, pe care l-a făurit el cu jarul lui.

Și țăranul s-a dus și iacă-tă că la rădăcina unui copac vede chiar un focușor — făcut, se vede, de niscaiva oameni ce avuseră treabă prin pădure.

„Focule, se mai milogî omul, hai, și-mi arde un afurisit de plop, că — uite cum și uite cum, — mi-a luat toporul. Și chiar el, toporul, m-a trimis, că e în mare cumpănă, să mă ajuți să-l scot. Și îi spuse tot ce i-a zis unealta.

— Nu pot, i-a răspuns focul, că vezi, zice el, toporul, că eu l-am făurit, dar nu știu dacă o puteam face asta de nu aveam lemne. De aceea du-te și-i spune toporului tău, că eu nu am ce-i face, că și eu trăiesc prin lemne, și nu mă pot strică cu pădurea.

— Așa, zise omul înciudat, ticălosule de foc! Apoi, tu, dacă m-ai ascultă, eu ți-aș da cu toporul meu să arzi codri întregi...

— Este sus un D-zeu, i-a tăiat focul curajul muncitorului, și copacul are viață, săracul, și e făptura lui D-zeu și mă tem să-l ard așa de o parigorie.

— Nu vrei, îi spuse omul întă-râtat, atunci mă duc la apă să vie să te stingă.

— Du-te, că nu-mi pasă; pădu-rile au să mă aprindă iar.

Și românul se duse, și tocmai că întâlni și o apă, care învârtia pe dansa trei mori și pe malurile ei înverzite pășteau sute de vite și turme de oi.

— Apă, se milogî omul, hai, te rog, de stinge pe ticălosul de foc, care nu vrea să ardă un plop, care îmi ține un topor cu care mă du-sesem la pădure să-mi tai niște lemne pentru casă, — și el îi lămurii ape, toată jeta cu toporul.

— Nu mă duc, îi răspunse apa, pentru-că eu nu mă pot strică nici cu focul; că ce mi-ar face morile de pe mine și ciobanii care păzesc turmele, fără foc: m-aș pune rău cu oamenii și ar fugi de pe malurile mele, iar eu aș deveni mlaștină puturoasă.

— Nu vrei, va să zică, nici tu? Așa, stai că iacă am eu ac și de cojocul tău: am să pun pe turmă să te beie toată.

Și omul, se duse la văcarii și ciobanii care păzeau vitele și oile pe maluri și le spuse și lor:

— Uite, oameni buni, ce pătesc și adăogă: „apa nu vrea să stângă focul, focul nu vrea să ardă plopul, plopul nu vrea să-mi deie toporul... Da-ți drumul la girezile și turmele voastre, să beie toată apa.

— De, bre, omule, i-au răspuns ciobanii, îi aveți tu dreptate, da cum crezi că am face noi una ca asta, că, vezi, aicea îs o mulțime de migăieli: mai întâi ne-ar crăpa gitele de atâta apă, apoi dacă ar stă morile din pricina lipsei de apă, am rămâne fără tain', oile ne-ar muri într'o zi de sete și n-am mai aveă de unde prinde și câte-o leacă de pește.

— Așaa, se năcăji creștinul; nici voi nu vreți? Atunci mă duc la lupchi să vie să vă mănânce toate lăptoasele.

— Du-te, i-au răspuns oamenii, că doar ciomege și câni avem.

Și iacă, că în cale întâlni omul tocmai pe Vătavul lupilor, adulmecând ceva, dar cu un picior șoldit.

— Ira, cumătre, îi dă omul, bine că te-am întâlnit: uite ce e; am să vă dau o bună pradă. Uite ce mi s'a întâmplat: — și omul spuse tot năcazul — adăugând: „Ciobanii nu dau turmele să beie apa! apa nu vrea să stingă focul; focul nu vrea să ardă plopul; plopul nu vrea să-mi deie toporul: Hai, tu dragă lupule, adună-ți tovarășii și mâncați toate vitele.

— Toate le-oi face, numai asta nu, că m-am săturat de băte dela ciobanii ceia. Uite, cine crezi că m-au schiopat, dacă nu câinii lor, nu mă mai întrebă câți băeți de ai noștri, s-au dus în împărăția dudurilor lupești, dând târcoale afurisitelor lor de turme... Nu mă duc!

„Nici tu? — Nu! — Atunci ți-o fac și ție: mă duc acasă la arc și la săgețile mele, să vie să vă nimicească pe toți.

— Du-te, i-a răspuns mai marele lupilor, și mai bine bagă de seamă cu cine vorbești, și lupul a și prins a urla să vie și alți lupi și să clănțanească dinții la om, când și el o tulă și ajunsese tocmai acasă.

Aice, cănele Bălan, care dormise

în niște gunoaie, văzându-l supărat îl primi cu gudurături prietenești, iar el se duse în casă, unde dădă de pisică, că dormită cu ochii jumătate închisi în cotruța sobei și cu picioarele de dinainte sub piept. În cui îi stă atârnat arcul și tolba cu săgeți, cum obicinuia lumea în vremea veche, și omul la arc:

— Arc, arculețul *mne*, fă-mi și tu pe gândul *mne*, că iacă ce ni s'o întâmplat. — Și omul spuse toată țărășenia, adăugând: „lupchii nu vor să mănânce turmele, ciobanii nu vor să deie vitele să soarbă apa; apa nu vrea să stângă focul; focul nu vrea să ardă plopul; plopul nu vrea să-mi deie toporul. Hai tu, dragă arculeț, și-mi pedepsește lupchii.

— Ira, îi răspunse arcul; azi am așa o plictiseală, că nu mă pot duce nicăirea, și apoi nu-mi mai vine să-mi stric săgețile pentru niște piei puturoase de lupchi.

— Da, hai, arculețule! — Nu vreau!... Măne, pōimăne — „Așa, atunci, uite șoarecii în pod; te pedepsesc și pe tine; îi pun să-ți roadă și săgețile și pe tine, să nu se mai aleagă nimic din ceea-ce ești, — Du-te, că m'oi face la loc! Azi n-am chef.

Când hop, și un șoricel prin casă.

— Șoricelule, îi zise omul, nu fugi că te apăr eu de mătă, roade la noapte arcu *ista* îndrăcit și tolba și tot, că uite ce-mi face, — și îi spuse și lui toată povestea — adăugând: arcu nu vrea să ucidă *lupchii*; lupchii nu vor să mănânce vitele; ciobanii nu lasă vitele să beie apa; apa nu vrea să stingă focul; focul nu vrea să ardă plopul; plopul nu vrea să-mi deie toporul.

— Dragă omule, i-a răspuns șoricuțul; vezi că tocmai de asta nu-s gata *amu*, și nici la noapte. Ceva slăninuță din pod, brânzacă din puțină, mai merge, dar să rod eu arcu și alte fleacuri, n-aș face-o decât dacă n-aș găsi nimic în casă.

— Așa, stai că te dau eu pe mâna mătăi: Pis, săi pe el.

— Dar mătă nici nu se urni, ci

crâpă odată ochii, leneșă, se uită cu filozofie la om, și se covrigi cu capu în piept și cu o labă pe o ureche, se puse să doarmă!

— Nici tu? întrebă omul.

— Iartă-mă stăpâne, îi răspunse pisica ridicând silită capul, mi-odată stăpânica niște lăptiuc, și amu mi-e greu să-mi stric stomahu cu carne de șoarece.

— Așaa, tu șireată și hoasă ce ești. Te lingusești atâta cât ți-e foame, și dacă te saturi, apoi pot șoarecii să-mi roadă și urechile... La stai că ți-o fac eu ție...

De mult ci-că Bălan de afară, aveă mare pică pe Cotruțanca de mătă, că ea tot la căldură și bine șade, pe când el, nu se mai mântuia de ploi, de frig și de gunoaie, apărând averea stăpână-său. Acum, se săturase și nu așteptă de cât prilejul să se răzbune pe duduca din cotruță.

Și iată și omul:

„Măi Bălanel! Măi Bălanel, ia vin la tata să-ți spu o vorbă.

Cănele se uită la el plecând când o ureche, când alta, și așteptând cu grijă ce are să audă.

Și omul îi spuse toată petică, adăugând: „măța nu vrea să mănăce șoarecul; șoarecul nu vrea să roadă arcul; arcul nu vrea să omoare lupchii; lupchii nu vor să mănănce turmele; ciobanii nu vor să lase vitele să sece iazul; apa nu vrea să stingă focul; focul nu vrea să ardă plopul; și plopul nu vrea să-mi deie toporul. Nu mi-i putea tu face un bine să-i dai o călțâială afuritei de pisice?..

— D'apoi, de ce nu mi-ai spus stăpâne de mult, că de când îi port eu Sâmbetele șarlatancei!, — și fuga la pisică în casă: la amu Coniță să te judec eu, după ce mâncași, ce mai bunătași sunt prin casă, apoi îmi superi și stăpânii? Măța însă, ca să-și păzească pielea, fuga după șoricel, șoarecele neavând încotro, tuști! la arc, și se bagă în tolba, săgețile și arcu înfricoșați, se și rânduiri pe ușă și în linie de bătaie o sbughiră spre pădure, lupii de groază, fuga — la turme, ciobanii

înebuniți porniră vitele la apă; — apa, ieși din matcă și o tuli spre foc să-l stângă, focul se făcu vâl-vătaie și la plop să-l ardă, plopul cu frunzele măciucă de ce-i veneau pe capul lui, lasă toporul...

— Vai de noi, gemu pădurea, și un scâncit de frunze infiorat, se întinse dela copac la copac.

Ce a fost cu celelalte, nu știu, dar ci-că omul, când a mai avut toporul odată în mână, nu s-a mai oprit: brazii și plopii cei înalți și trufași, stejarii cei falnici și groși, toți au căzut și cad până azi, sub loviturile ascuțite ale toporului, iar copacii foșnesc, gem, dar, ci-că, de atunci nu se împotrivesc de teama focului; focul arde fără milă lemnul de teama apei; apa stânce focul,

când arde vre-o casă — ceva — de teama vitelor, vitele de atunci beau apă multă de teama lupilor. Singuri lupii de frica arcului nu prea se dau la vite; dar arcul omoară lupii de frica șoarecilor. Șoarecele roade și arcul și tolba de săgeți și toate cele de prin casă, de frica măței. Asta, însă, umblă moartă după șoareci de frica cânelui, cănele, însă, vecinic dă la ea și o hămăiește: La șoareci! La șoareci! Ai prins șoareci? Iar măța cu coama sbârilită, fuge și îl scuipă și nu scapă de el decât undeva sus, mulțămită că vecinic își face datoria și că omul n-o mai amuță cu cănele și poate trăi și ea ca înainte, ca o cuconiță.

— o □ o —

Focul

Te știu, te simt, te preamăresc, scântee!...

*Tu te-ai aprins în soare, umplând nemărginirea
De raze, de căldură, incendiind țaria...
Atâta ți-e de mare și sacră strălucirea
Incât orbim spre tine de ne nălțăm privirea...
De-acolo, din înaltul de nimeni măsurat,
Tu darnic verși pe țarini viața, rodnicia,
Și florile te-așteaptă cu ochiul însetat...*

Te știu, te simt și mă nștor, scântee!...

*În lava ce se zbate și clocote și geme
Mai jos de unde ncepe a fi Necunoscutul,
În adâncimi ascunse, de-atât amar de vreme
Tot tu, scântee sacră, tot tu ești începutul...!*

*Cum sfredelesc pământul și cum s'azvârl spre soare
Torentele de lavă, încrucișând în drum
Cu ploaia de lumină!...
Ce săbii lucitoare!...
În timp ce se nșfoară Apusul, Răsăritul,
Cu ochiul lui albastru le-admiră înfinitul...*

Te știu, te simt și sângerez, scântee!...

*Tu te-ai născut în mine și mite-aprinzi în sânge,
De flacăra mi-s ochii și buzele de jar,
Hlamida ta de pară în jurul meu se strânge,
Și toate ale mele din tine mi-se par...*

*Naintea Ta, Părinte, în pulbere m'aștern,
Prin Tine mă simt frate cu soarele etern...*

VASILE AL-GEORGE.

— o □ o —

Fiind complet epuizați numerii 1 și 2 ai revistei noastre, acești numeri se vor trimite celor ce-i solicită, numai dacă ni se vor trimite înapoi de către deponitari. Rugăm ceterorii abonați să binevoiască a-și grijii numerii pentru colecție, deoarece nu vom putea, probabil, să le dăm în locul numerilor pierduți, alții.

*

În numărul proxim vom publica o frumoasă bucată a d-lui Alexandru Ciura, distinsul profesor ardelean. Subiectul tratat de dl Ciura, face parte din ciclul „Cum eră odată” (1916—1818), care va apărea și în volum.

*

Sinceritate de copil. Pentru a simți și ei bucuria unei seri, în care Moș Crăciun vine încărcat cu bogate daruri pentru copiii părinților bogați, — în Paris este frumosul obicei de a invita în seara de ajun câte șase copii săraci de școală, dintre cei mai buni, din fiecare cartier al orașului, — la palatul președintelui republicei. Aici îi așteaptă un pom de Crăciun încărcat cu toate bunătățile și jucăriile și fiecare dintre cei invitați primește un lucru scump și drag.

Cu ocazia ajunului din anul acesta, s'a întâmplat o scenă interesantă între dl Millerand, președintele republicei și un copilăș invitat. Văzând președintele cu câtă plăcere soarbe copilul ceașca sa de ciocolată, îi zise:

— Ei bine, dragul meu, se pare că nu-ți displace de tot ciocolata!

— Ah, dimpotrivă, aceasta e ceea ce-mi place mie mai mult, numai cât acasă la părinți ceașca e mult mai mare!

Președintele neputându-și rețineă zimbetul, făcū semn numai decât omului de serviciu și micuțului i se

mai aduse și-a doua ceașcă de ciocolată.

*

Persecuții de altă dată. Pe la 1670 soartea femeilor din Anglia nu eră de invidiat. Pe vremea aceasta legile engleze cunoșteau cu privire la femei o dispoziție de-o severitate rară, probabil fără pereche în lume. În înțelesul acestei dispoziții „toate femeile, fecioare ori văduve, cari atrăgeau în mreaja lor pe un supus al Maiestății Sale numai grație artificiilor de toaletă, de sulemenaj, perucă, dinți falși, corsetaj ori călcăie înalte, — își vedeau căsătoria anulată și erau pasibile de pedeapsa rezervată de obicei numai unei vrăjitoare.”

Or, această pedeapsă eră pe-a-tunci arderea de vie. Grozavă, într'adevăr, pentru un pic de pudră și sulemeneală, pe care astăzi aproape că nu le mai bagă nimeni în seamă și nu le interzice nimeni nici femeii sale!

*

Un număr curios. E numărul 3367. Dacă îl înmulțești cu 33, 66, 99, 132, 165, 198, 231, 264, și 297 — așadară cu numeri mai mari unul ca celalalt cu 33 — îți dă următorul rezultat pe care nu l-ai așteptă:

$$3367 \times 33 = 111111.$$

$$3367 \times 66 = 222222.$$

$$3367 \times 99 = 333333.$$

$$3367 \times 132 = 444444.$$

$$3367 \times 165 = 555555.$$

$$3367 \times 198 = 666666.$$

$$3367 \times 231 = 777777.$$

$$3367 \times 264 = 888888.$$

$$3367 \times 297 = 999999.$$

*

Premiul academiei Goncourt. Academia Goncourt din Paris distinge în fiecare an cea mai bună scriere literară franceză, cu un premiu de valoare, care este apoi și un titlu de glorie a autorului. În ultimii doi ani, acest premiu a fost dat lui Henri Barbusse pentru cartea sa „Le feu”, și lui Ernest Pérochon pentru romanul său „Nâne!” În anul acesta premiul Goncourt a fost decernat unui scriitor negru cu numele René Maran, care este funcționar francez în colonii. Titlul operei sale premiate este „Batonala”, roman din viața negrilor din colonii.

*

Un nou craniu preistoric. La minele din Broken Vill, în Africa-de-sud, Englezii au găsit la o adâncime de 30 de metri sub nivelul normal al solului, un nou craniu preistoric. Acest craniu formează o tre-

cere dela craniul de moimă la cel al omului de azi. El datează probabil din epoca quaternară și învățații francezi și englezi acum se ocupă cu studierea lui. El a fost găsit lângă un schelet întreg, de către muncitorii indieni și fiind dat stăpânului minei, care apoi l'a trimis la Muzeul de istorie naturală din Londra. E interesant a ști, că până acum abia mai sunt cunoscute vre-o șase cranii preistorice și de aceea interesul față de cel descoperit acum la Brocken Vill, este foarte mare printre savanți.

*

Onorariile scriitorilor ruși. În Rusia sovietică, sfâșiata de foame, cu artiști și critici morți de frig, de foame și de boli, s'a stabilit un nou „tarif” pentru muncitorii intelectuali. Plata fundamentală este suma de 200 ruble, pentru un „ball” ceea ce cuprinde la 1000 de litere. Scala determină toate categoriile scrisului, care este plătit după caracterul lui, cu taxa simplă, dublul sau triplul ei.

Pentru articole de fond se plătește triplul taxei fundamentale adică 600 ruble de fiecare 1000 de cuvinte. Recenzii, interviuri, corespondențe, se plătesc cu taxa fundamentală. Știrile telegrafice cu dublul taxei. Literatura tendențioasă cu de trei-patru ori taxa fundamentală. Beletristica, proza artistică, cu de patru-cinci ori taxa fundamentală. Coloanele gazetelor au lățimea de 35—38 caractere și un șir de prin e plătit după cum urmează:

Articole de fond sau politice cu 21 ruble șirul. Foiletoanele, recenzii, cronicele cu 11 ruble 40 kopeici șirul. Literatura tendențioasă cu 28 ruble șirul. Beletristica cu 35 ruble.

La cărți cu șire lungi de 65—70 de caractere se plătește 58—63 de ruble pentru șirul de literatură tendențioasă și de propagandă, și 70 ruble literatura frumoasă.

Poeziile sunt plătite ceva mai bine, șirul, de orice lungime, cu 50—250 ruble, după părerea redactorului.

V. Ch.

Rugăm pe ceterorii nostri amatori de fotografiere, să fotografieze diferite monumente, zidiri publice, persoane ce săvârșesc acte sociale marcante, întruniri publice, etc. etc. și să ni-le trimită pentru a fi publicate în „Cosinzeana” însoțite de scurte explicații ori de dări de seamă scrise concis și literar. — Fotografiiile și articolele bune care se publică, vor fi plătite.

*

Cât trăesc animalele?

Viața animalelor cuprinde încă atâtea mistere, și în toată dezvoltarea extraordinară a științelor naturale, avem prea puține date autentice despre felul de traiu, obiceiurile și „gospodăria” sălbătăciunilor. Fără îndoială avem observații foarte de preț făcute de naturaliști, și nu în birou, ci cu kodak-ul în mână și adesea cu punerea capului, în pustiuri și crânguri, „acasă” la animale. Dar până acum avem abea câteva file din cartea vieții „celor fără graiu”. O întrebare s'a pus adesea: Cât trăesc animalele? și observații de sute de ani au putut fixa, aproximativ, vrâsta maximă la care pot ajunge unele feluri de viețuitoare. Cele de casă pot fi observate mai ușor, dar câte greutăți prezintă observarea celorlalte, mai ales conșiderând, că vrâsta ce o ajung în captivitate, fără îndoială e mai mică decât normalul. Iată vrâsta maximă — în aproximativ — la care ajung unele animale, după constatările de până acum: Intre *paseri*, găina trăește 15—20 de ani (dacă nu se metamorfozează mai curând în — ciorbă), găscă sălbatecă 100 de ani, lebeda 102, Cocorul 60, barza 70, șoimul 162, vulturul 104, bufnița mare (uhu) 100, mierla 18, canarul 24, papagalul peste 100 de ani.

Intre *mamifere*, măgarul ajunge în bătrânețele lui adânci peste 100 de ani, vrâsta care nu-l scapă să rămăie simbolul prostiei — o mare nedreptate!, — calul ajunge la 40—60, bovinele 20—25, oaia 20, cânele 28, pisica 22, elefantul și balena la 200 ani.

Crapul, știuca și somnul trăesc peste 100 ani, brotăcelul abea 10. O broască țestoasă a fost ținută în o grădină zoologică peste 150 ani sosind acolo „în floarea vrâstei”, pe când eră de vre-o 100 de ani.

Apoi „minores gentium”: râma 10, lipitoarea (nu „a satelor”, care trăiește vecinic și bine pe acest pământ) 27, paiangenul 1, 2 ani. Regina albinelor ține sceptrul, în lipsa revoluțiilor bolșevice, 4—5 ani, pe când biata albină muncitoare moare de oboseală la vre-o 6 săptămâni. Furnica, muncește și ea, dar nu se omoară cu lucrul, ceea-ce o dovedește faptul, că trăește până la 15 ani. Efemeridele-insecte — trăesc o zi, efemeridele-literare — și mai puțin: de obicei se nasc — moarte.

Un colier fără noroc. În New-york s'au vândut nu de mult niște perle splendide pentru suma de 95.000

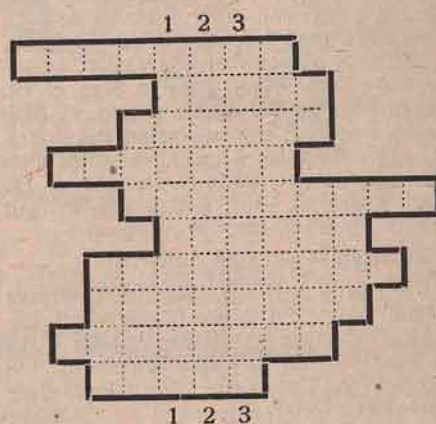
dolari, ceea-ce în valuta noastră face azi cam 13.000.000 de lei. Aceste perle au o poveste foarte tristă și ele au purtat nenoroc aproape tuturor, cari le-au stăpănit. Istoria lor este următoarea:

Au fost cumpărate de Țarul Alexandru II. și dăruite soției unui diplomat rus. Cu câteva luni mai târziu după cumpărarea lor, țarul a fost asasinat, diplomatul căzând puțin după asta în disgrație, s'a sinucis, iar nevasta lui devenind văduvă fu nevoită să vândă colierul, pe care-l primise dar dela țarul, pentru suma de 300.000 franci francezi unui bijutier parisian.

Bijutierul muri subit în aceeași zi și perlele ajunseră în mâna unui om de finanțe american, îmbogățit repentin printr'o speculație la bursă și care venise la Paris să paradeze cu luxul și bogăția sa. Bancherul american cumpără perlele pentru suma de 500.000 franci și le dădu soției sale, care le purtă cu mult orgoliu, însă nu multă vreme. Bancherul, două luni după reîntoarcerea sa la New-York, perdū averea și colierul fu cumpărat de alt om de afaceri. Și acesta însă fu persecutat de perle și sărăci nu mult după asta și el. Cu acest prilej perlele luară din nou drumul spre Rusia, nu se cunoaște exact, pe ce cale. După-ce trecură însă prin câteva mâni, ele ajunseră în posesiunea unui prinț din familia imperială, care le dăruî unei celebre dansatoare și care apoi căzū victima revoluției bolșevice. Dansatoarea înainte de a muri, putu pune în siguranță colierul și perlele scăpară din mâinile polițiștilor lui Lenin, cari le căutau în ruptul capului. Sora dansatoarei, măritată după baronul B. făcu apoi, ca perlele să ajungă din nou în America, unde ele fură vândute unui negustor de diamante. Dela acesta apoi fură cumpărate nu de mult pentru 95.000 dolari de un American foarte bogat, care, desigur, că nu cunoștea povestea acestor perle purtătoare de nenoroc.

Pentru a nu rămâneă chel. O invenție nouă face posibilă scutirea de-a deveni chel, în următorul chip: Înlăuntrul pălăriei-joben, se aplică o mică mașinărie, grea de 120 grame, și aceasta, provăzută cu o mică helice, se pune în mișcare de un curent electric, care are bateria tot în pălărie. Adierea ușoară pe care o produce helicea, ține în permanență răcoritoare pielea cranului, orice căldură ar fi, și așa părul este ferit de boală și de cădere.

? GHICITORI ?

În fiecare șir orizontal să se scrie numele unui județ din România, astfel ca șirurile să fie umplute, și ca să se poată citi de sus în jos în unul dintre cele 3 șire verticale numerotate, numele unei reviste românești.

Județele se vor alege din toată România, și trebuie să fie scrise corect, și să umple toate pătrățelele șirului. Intr'un pătrățel nu se poate pune decât o singură literă.

Deslegarea acestei ghicitori să ni se comunice pe-o cartă postală până la 1 Martie. Deslegarea ei vom publica-o în numărul 5 al revistei noastre. Unuia dintre deslegători, care va fi ales prin tragere la sorți, îi vom da un premiu de cărți.

* * *

Deslegarea ghicitorii I. din nr. 1 al revistei noastre, este următoarea:

	1	2	3	4	5	
1	S	A	T	O	R	5 A
2	A	R	E	P	O	4
3	T	E	N	E	T	3
4	O	P	E	R	A	2
5	R	O	T	A	S	1
	5	4	3	2	1	

Sator arepo tenet opera rotas, — fraza aceasta latinească se poate citi în patru direcții, după cum arată figura și înțelesul ei este următorul: Sămănătorul Arepo ține cu îngrijire roțile (plugului) Aceste cuvinte au fost auzite de marele Hașdeu din gura unei vrăjitoare din Basarabia, care le rostia în decursul descântecului, fără să știe ce însemnează. După părerea lui Hașdeu ar fi un descântec roman, perpetuat din vrăjitoare în vrăjitoare.

Au deslegat-o bine următorii: Ovidiu Comșia, cl. VIII liceală Făgăraș; Ion Cuprep, stud. Cluj; Sever Ganea, Lisa; Ste-luța Stan, Berivoii-mici; Vict. Brote dela liceul Ferdinand I. Băcău; Virgil Damian, cl. V. liceu „Aurel Vlaicu“ Orăștie; Leontina Berwanger, Mehadia; Ion Stan, cl. III. liceală, Făgăraș; Gherasim Olariu, cl. VIII. liceală, Făgăraș; Remus Perian, paroh gr. ort. rom., Bărlighe; Alexandrina Iliescu, cl. VIII. mod. Pitești; Radu N. Ghiulea, cl. IV. liceu G. Barițiu, Cluj; A. Antoniu, Pitești; Gavriil Druhora, inv. dir., Crișeni.

21 încercări au fost neizbutite.

Premiul a fost câștigat de dl Remus Perian, preot în Bărlighe (C.-Severin), căruia i s'au trimis următoarele două cărți: Ion Agârbiceanu: „Robirea sufletului“ (15 Lei) și Virgil Cârtescu: „Pe drumul desrobirii“ (10 Lei).

Deslegarea ghicitorii a II-a:

Diophantos a trăit 84 ani.

Au deslegat-o corect următorii: Gavr. Druhora, inv. dir., Crișeni; A. Antoniu, Pitești; Radu Ghiulea, Cluj; Remus Perian, preot, Bărlighe; Gherasim Olariu, Făgăraș; Ion Stan, Făgăraș; Leontina Berwanger, Mehadia; Virgil Damian, Orăștie; Violet Brote, Băcău; Ovidiu Comșia, Făgăraș; Ste-luța Stan, Berivoii-mici; Sever Ganea, Lisa; Dimitrie Vancu, Timișoara; Septimiu Păcurar, Sibiu; Vasiliu Chișiu, inv., Salașag; Ovidiu Pop, stud., Brașov; Aurel Nicolae, cl. VII. liceală, Sibiu; Victor Romocea, inv., Bobota (Sălaj); Ioan Jonică, cl. V., Brașov; Nicolae Sârbu, Cluj; Gh. P., Brașov; Ioach. Muntean, protopop, Agnita; Lt. G. Niculescu, Focșani; Leon Weiss, cl. V. reală, Galați; Laurean Gârduș, Cluj; Constantin Alexandru, Drănceni; I. Russu Tibreanu, notar, Turcheș; Victor Bonea, Barna; Lucreția Hurdu, elevă la școala normală, Sibiu; Nicolae Munthiu, elev cl. V., Cluj; Romulus Pop, elev, Caransebeș; Livia Popa, Făgăraș; Șeuleanu Virgil, Miheșiu-de-câmpie; Tănăsie Batea, subrev. școlar, Odorhei; Coriolan Gherman, elev la liceul din Beiuș; N. Em. Gașpard, adv., Dorohoiu; Cornelia Hopârtean, Vaidasi; Cornel Oșian Cehul-Silvaniei; N. Avram, inv., Brașov; I. Șandru, primpretor, Cincul-mare; I. C. Popa, avocat, Ismail.

28 încercări neizbutite.

Premiul a fost câștigat de dl A. Antoniu, Bulevardul Elisabeta 10, Pitești, căruia i s'au trimis următoarele cărți: Ion Agârbiceanu: „Robirea sufletului“ (15 Lei) și V. Cârtescu: „Pe drumul desrobirii“ (10 Lei).

Cărți primite la Redacție.

Ion Agârbiceanu: Robirea sufletului, proză. Editura „Ardealul“. Cluj. Prețul 15 Lei.

Ion Agârbiceanu: Luncușoara în Paresimi, proză. — Editura Steinberg, București. Prețul 6 Lei.

D. N. Teodorescu: Foi galbene, versuri. Tipografia „Lupta“, București. Prețul 10 Lei.

Lecca Morariu: Un nou manuscris vechiu: Isopia voronetiiană. Cernăuți, „Glasul Bucovinei“.

SCRISORI DELA REDACȚIE

N. M. F. Așteptăm vre-o schiță delata, pentru a putea decide.

D. N. T. Ceeace a-ți trimis dv., nu este literatura ce ne trebuie nouă și cetitorilor nostri. Mulțumim pentru volum.

Stion. Dămi următoarea strofă, pentru a vă putea convinge și dv. că aceasta totuș nu e poezie:

„Vine lumea spre a vedea ființa

„Ce poate lesne harul să stărnească

„Făcând pe toți să se înveseliască

„Trudindu-se pe cât îi e putința...“

Proza e tot așa de slăbuță. Mai încercați, cu toate acestea.

V. Ch. Versurile nu corăspund încă pe deplin, deși au câteva accente pline de sentiment. Proza o dăm.

V. S. P. în D. Nepublicabile.

L. E. greu, mai ales pentru un începător, care nu este stăpân desăvârșit pe tehnică, a da ideilor filozofice o haină poetică. Încercați un gen mai ușor și poate ve-ți izbuti.

N. B. Am cetit cu atenție versurile dv. și credem, că într-o foaie populară ele s'ar putea publica. Ca o nouă încurajare pentru dv., dăm și noi aci următoarele strofe:

„Meri frățini cu frunza rară

„Eu vă las de-acum cu bine,

„Glas de goarnă iar mă chiamă

„Să mă duc în țeri streine.

„La răcoarea voastră dulce

„Petrecui cu drag o vară,

„Și-am visat atâtea visuri,

„Meri frățini cu frunza rară!“

C. M. Ni-e dragă poezia clară și ușoară, care mișcă inima și pe care creierul o n'felege fără de trudă și dela cea dintâi cetire. Versurile dv., fără a putea spune că sunt rele, — au totuș ceva forțat și neclar în ele. „Fantasma“ vrea să fie ceva, dar nu izbutește să se impună din lipsa de claritate și pentru că nu înlăntuie nici cugetarea, nici sufletul. „A fost odată“ e slăbuță.

I. Jurma. Scrisoarea dv. cu deslegarea ghicitorilor din nr. 1 sosind după 1 Febr., nu a mai putut fi luată în considerație.

Sirius. Vă rugăm să treceți ocazional pe la noi pentru a convorbi asupra celor propuse de dv.

:: DELA ADMINISTRAȚIE ::

Comunicăm cetitorilor nostri din America, cumcă am autorizat pe dl GEORGE PINTEA din YOUNGSTOWN-OHIO, ca să facă abonamente la revista „Cosinzeana“ și să adune anunțuri. Tot la dânsul trimitem spre vânzare revista și cu numărul. Cetitorii nostri din America fac bine, dacă în chestiuni de-ale revistei se adresează dlui G. Pintea.

Uzina electrică a orașului
CONDUCEREA SOCIETĂȚII

„GANZ“

Cluj, Calea Reg Ferdinand
39 (Palatul Széky)
= Telefon Nr. 408. =

Execută instalații electrice
și transmisiuni de curent.
Pe comandă livrează instalații
de motoare electrice.
Lampadare și materiale
pentru instalații permanente
în depozit. 1-21

ABONAMENTUL NOSTRU:

PE UN AN, PENTRU DOUEZECI ȘI ȘASE DE NUMERE	Lei 80.—
PE $\frac{1}{2}$ DE AN, PENTRU TREISPREZECE NUMERE	Lei 40.—
PE TREI LUNI, PENTRU ȘASE NUMERE	Lei 20.—
ÎN STĂINĂTATE PE UN AN	Lei 160.—
UN NUMĂR LA DEPOZITARI	Lei 3 50

REDACȚIA ȘI ADMINISRAȚIA în CLUJ, Strada Regina Maria 11.